

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ЯКОСТІ ОСВІТИ У ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Частина 1

4/3

Міністерство освіти і науки України
Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ЯКОСТІ ОСВІТИ
У ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Практично-методичний посібник

Частина 1

Комплексне оцінювання якості освіти
у педагогічних закладах вищої освіти

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
"ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА
АКАДЕМІЯ" ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
БІБЛІОТЕКА
корпус №1

164231

Харків – 2019

378:005.6]-047.44(076)

П 86

УДК 378:005.6]-047.44(076)

П 86

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
(Протокол № 3 від 12.12.2018 р.)*

Рецензенти:

О. А. Біда, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член Міжнародної слов'янської академії освіти імені Я. А. Коменського, професор кафедри педагогіки вищої школи і освітнього менеджменту Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького;

Є. М. Хриков, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри публічної служби та управління навчальними й соціальними закладами Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»;

М. І. Лазарев, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри креативної педагогіки та інтелектуальної власності Української інженерно-педагогічної академії.

Психолого-педагогічна діагностика якості освіти у педагогічних закладах вищої освіти : практ.-метод. посіб. : у 3 частинах. Ч. 1 : Комплексне оцінювання якості освіти у педагогічних закладах вищої освіти. / Г. Ф. Пономарьова, А. А. Харківська, Л. О. Петриченко та ін.; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. – Харків: ФОП Бровін О. В., 2019. – 360 с. ISBN 978-617-7738-82-3

У практично-методичному посібнику подано діагностичні матеріали, високопродуктивні моделі визначення якості освіти, авторські методики оцінювання якості освіти, адаптовані інтерактивні методи навчання системи вищої освіти. Для проведення моніторингу якості освіти представлені авторські та адаптовані методики, анкети, методи й тести, а також запропоновані методичні рекомендації, програми семінарів, тренінгів, факультативів, що спрямовані на підвищення рівня якості освіти, інноваційний розвиток та управління освітнім процесом тощо.

Посібник укладено ґрунтуючись на дисертаційних роботах і науково-практичних розробках авторів. Репрезентована інформація адаптована для студентів і викладачів педагогічних закладів вищої освіти. Матеріал посібника пройшов апробацію в закладах вищої освіти України.

Посібник призначений для студентів, магістрів, аспірантів і викладачів закладів вищої освіти та інших зацікавлених осіб.

ISBN 978-617-7738-82-3

УДК 378:005.6]-047.44(076)

© Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, 2019;
© Г. Ф. Пономарьова, А. А. Харківська, Л. О. Петриченко,
О. І. Рассказова, Т. В. Отрошко, О. М. Школа,
Л. В. Кондрацька, В. М. Бескорса, А. О. Кравченя, 2019.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	5
ПЕРЕДМОВА	6
РОЗДІЛ 1. ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ	7
1.1 Структурно-функціональна модель системи виховної роботи у педагогічних закладах вищої освіти	9
1.1.1 Анкета «Професійне самовиховання»	59
1.1.2 Анкета «Самоаналіз виховної діяльності викладача»	60
1.2 Модель формування професійної компетентності майбутнього вчителя в системі визначення якості освіти	61
1.2.1 Анкета «Виявлення особливостей формування професійної компетентності»	71
1.2.2 Анкета «Експертна оцінювання рівня сформованості професійно важливих якостей»	72
1.2.3 Анкета «Експертна оцінювання професійно-педагогічних здібностей».....	74
1.2.4 Анкета «Знання й уміння майбутнього вчителя»	76
1.2.5 Програма спецкурсу «Шлях до професійної досконалості»	78
1.2.6 Анкета «Цінність педагогічної професії»	108
1.3 Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти щодо підвищення результативності самостійної та науково-дослідної роботи	109
1.3.1 Тест-опитувальник «Інформаційна культура»	132
1.3.2 Анкета «Готовність педагога до впровадження інноваційних технологій в освіті»	146
1.3.3 Тест-опитувальник «Професійна спрямованість особистості майбутнього вчителя»	148
1.4 Модель технічної компетентності майбутніх учителів	153
1.4.1 Методична система оцінювання технічної компетентності	154
1.4.2 Тест «Технічна компетентність»	176
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ТА МЕТОДИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	200
2.1 Методика оцінювання якості аудиторної роботи в закладах вищої освіти	201
2.1.1 Анкета «Діагностика показників якості освітнього процесу»	208

2.1.2 Анкета «Визначення рівня якості освітнього процесу» (для здобувачів вищої освіти)	211
2.1.3 Анкета «Визначення рівня якості освітнього процесу» (для викладачів)	213
2.2 Лінійка методів підвищення рівня якості вищої освіти	216
2.2.1 Перфоманс освітніх тренінгових методів	223
2.2.2 Метод групового сфокусованого інтерв'ю	238
2.2.3 Метод візуалізації	239
2.2.4 Пояснювально-ілюстративний метод	250
РОЗДІЛ 3. ДІАГНОСТИКА УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПЕДАГОГІЧНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	258
3.1 Прогностичні напрями управління інноваційним розвитком та критерії оцінювання якості програми інноваційного розвитку	259
3.1.1 Типова програма інноваційного розвитку педагогічного закладу вищої освіти	264
3.1.2 Матеріали до тренінгу з управлінської компетентності «Інновації в організації»	272
3.2 Модель управління якістю освіти у педагогічному закладі вищої освіти	288
3.2.1 Анкета «Комплексна оцінка управління якістю освіти у педагогічному закладі вищої освіти»	303
3.2.2 Програма семінару «Система управління якістю освіти у педагогічному закладі вищої освіти»	312
3.2.3 Анкета «Стилі керівництва»	315
3.2.4 Тест «Ефективність керівництва»	322
3.2.5 Анкета «Управлінська компетентність керівника»	325
3.2.6 Анкета «Визначення вимог, що висуваються до внутрішніх експертів як фахівців із управління педагогічним закладом вищої освіти»	326
3.3 Модель системи управління якістю професійної підготовки здобувачів вищої освіти	331
3.3.1 Анкета «Якість організації професійної підготовки здобувачів вищої освіти»	340
3.3.2 Тематичні плани факультативів «Управлінська діяльність педагога» та «Управління самоосвітою вчителя»	341
ПІСЛЯМОВА	343
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	344

ПЕРЕДМОВА

На сучасному етапі розвитку освіти в Україні активно виробляються вимоги й рекомендації до структури та змісту нових стандартів вищої освіти, адже професійна компетентність майбутнього фахівця є показником й інструментом соціального, економічного і культурного розвитку суспільства.

Якість вищої освіти пов'язана з вирішення цілого комплексу завдань, спрямованих на розвиток компетентності здобувачів вищої освіти, фахівців, орієнтованих на навчання впродовж життя, постійне особистісне та професійне самовдосконалення. Діагностика є важливим інструментом у процесі підвищення рівня якості освіти, який сприяє проведенню моніторингу, а отримана інформація забезпечує обґрунтованість прийняття освітніх й інноваційних управлінських рішень щодо подальшого розвитку й реформації системи освіти.

Метою практично-методичного посібника є – узагальнення досліджень авторського колективу щодо всебічного оцінювання якості освіти як одного з глобальних індикаторів диджиталізації освіти; представлення у межах педагогічної діагностики моделей систем виховної роботи та управління якістю освіти у педагогічному закладі вищої освіти (ЗВО), моделей формування професійної і технічної компетентностей майбутніх учителів; репрезентація діагностичного інструментарію, який пройшов апробацію й був впроваджений в освітній процес ЗВО.

Практично-методичні матеріали, які представлено в посібнику, можуть послугувати науково-педагогічним, педагогічним працівникам, співпрацівникам та здобувачам вищої освіти для проведення наукових розвідок, педагогічної діяльності, самовдосконалення та підвищення рівня якості освітнього процесу.